TOÀ ÁN NHÂN DÂN **KHU VỰC 6 – NINH BÌNH**	**CỘNG HOÀ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM** **Độc lập - Tự do - Hạnh phúc**
Số: 03/2026/QĐST-VDS	

Ninh Bình, ngày 15 tháng 4 năm 2026

QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
V/v yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự

TOÀ ÁN NHÂN DÂN KHU VỰC 6 – NINH BÌNH

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

- *Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp:* Bà Nguyễn Thị Tươi.

- *Thư ký phiên họp:* Bà Nguyễn Thị Tuyết Nhung - Thư ký Tòa án nhân dân khu vực 6 – Ninh Bình.

- *Đại diện Viện kiểm sát nhân dân khu vực 6 – Ninh Bình tham gia phiên họp:* Bà Nguyễn Thị Minh Nguyệt - Kiểm sát viên.

Ngày 15 tháng 4 năm 2026, tại trụ sở Tòa án nhân dân khu vực 6 – Ninh Bình mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số 01/2026/TLST-VDS ngày 05 tháng 01 năm 2026, về việc: "*Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự*" theo Quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự số 02/2026/QĐST-VDS ngày 01 tháng 4 năm 2026, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

* *Người yêu cầu*: Bà Nguyễn Thị L, sinh năm 1954; nơi cư trú: Tổ dân phố H, phường D, tỉnh Ninh Bình; vắng mặt, có đơn xin vắng mặt.

* *Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan*: Anh Lê Văn S, sinh năm 1986; nơi cư trú: Tổ dân phố H, phường D, tỉnh Ninh Bình; vắng mặt.

* *Người đại diện theo pháp luật của người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan*: Bà Nguyễn Thị L, sinh năm 1954; nơi cư trú: Tổ dân phố H, phường D, tỉnh Ninh Bình; vắng mặt, có đơn xin vắng mặt.

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

Theo đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự ngày 03/9/2025, bản tự khai của người yêu cầu đồng thời là người đại diện theo pháp luật của người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan và các tài liệu trong hồ sơ giải quyết việc dân sự thể hiện như sau:

Anh Lê Văn S là con thứ hai trong gia đình, từ nhỏ thường xuyên ốm đau, suy dinh dưỡng, phát triển thể chất kém. Chậm phát triển tinh thần và vận động (04 tuổi mới biết đi, 05 tuổi mới bập bẹ tập nói, phát âm kém, chỉ nói từ đơn và ngọng khó nghe). Anh S không đi học được, không biết chữ, không kết hôn, ở với mẹ đẻ là bà Nguyễn Thị L, cuộc sống khó khăn vất vả, kinh tế thuộc hộ nghèo. Soái hầu như không làm được việc gì, kể cả vệ sinh cá nhân, sống phụ thuộc vào người thân.

Anh S xuất hiện rối loạn tâm thần nhiều năm nay, chủ yếu là rối loạn cảm xúc và hành vi, đã điều trị tại Bệnh viện T 02 lần, chẩn đoán: Rối loạn tâm thần/ Chậm phát triển tâm thần (F71), xuất viện cấp thuốc điều trị ngoại trú nhưng gia đình không lĩnh thuốc cho uống, chỉ khi tái phát nặng gia đình tự túc thuốc cho uống, bệnh vẫn tiến triển từng đợt, đối tượng đi lang thang suốt ngày, không chịu vệ sinh cá nhân, hay cáu khùng vô cớ, đánh và dọa đánh mẹ thường xuyên. Soái không có khả năng lao động nuôi sống bản thân, được hưởng chế độ trợ cấp xã hội cho người tàn tật, tâm thần từ nhiều năm nay.

Theo bác sỹ Trần Thị Lâm H - Trạm trưởng trạm y tế D cho biết: Anh Lê Văn S là đối tượng có các dấu hiệu rối loạn tâm thần, chậm phát triển tâm thần, thường xuyên đi lang thang, không giao tiếp được với mọi người, đã có bệnh án của Bệnh viện tâm thần tỉnh T cũ, phải theo đơn thuốc của Bệnh viện T. Trạm y tế không cấp phát thuốc cho đối tượng này. Anh S đang được hưởng trợ cấp khuyết tật hàng tháng.

Theo ông Nguyễn Quốc V - Là tổ trưởng tổ dân phố H nhận xét: Anh Lê Văn S đang sống cùng mẹ đẻ là bà L tại tổ dân phố. Từ khi sinh ra anh S đã có biểu hiện của một đứa trẻ chậm phát triển, không bình thường. Đến tuổi vào lớp 1 vẫn không biết nói, cứ ngơ ngơ, khóc cười vô cớ, đến nay thì thường xuyên đi lang thang, anh S không giao tiếp được với người thân và xã hội. Mọi sinh hoạt cá nhân không tự mình làm được mà phải do người khác hỗ trợ. Đã được đi khám bệnh tại Bệnh viện tâm thần nhưng không thuyên giảm. Đang được hưởng chế độ hàng tháng của người khuyết tật.

Theo ông Nguyễn Văn L1 - Là hàng xóm nhận xét: Anh S là con ruột của bà L, do chồng bà L đã chết nên hai mẹ con sống cùng nhau tại tổ dân phố. Từ khi sinh ra anh S đã không bình thường, hồi nhỏ thường xuyên đau ốm và không nhận thức được. Lên 5 tuổi vẫn chưa biết nói, đến nay nói vẫn không rõ tiếng, thường xuyên cười hoặc cáu bẳn vô vớ, đi lang thang không nhớ đường về, không đi học được, không giao tiếp với ai. Mọi sinh hoạt cá nhân như ăn uống, tắm rửa…. phụ thuộc vào người thân. Anh S không có khả năng nhận thức, không phân biệt được đúng, sai, đang được hưởng chế độ của người khuyết tật.

Theo ông Lê Xuân L2 là hàng xóm nhận xét: Tư khi sinh ra anh S đã chậm phát triển, không như những đứa trẻ bình thường, không có khả năng nhận thức, không đi học được, đến nay nói vẫn không rõ chữ, thường xuyên đi lang thang. Mọi sinh hoạt cá nhân như ăn uống, vệ sinh hàng ngày đều phải phụ thuộc vào mẹ đẻ.

Tại bản Kết luận giám định pháp y tâm thần theo trưng cầu ngày 24/3/2026 của Trung tâm pháp y tâm thần khu vực miền núi phía Bắc; địa chỉ: Số F, đường C, phường Â, tỉnh Phú Thọ đã kết luận: "Lê Văn S, sinh năm 1986; trú tại: Tổ dân phố H, phường D, tỉnh Ninh Bình bị bệnh chậm phát triển tâm thần mức độ nặng có rối loạn cảm xúc- hành vi (F72- Theo phân loại bệnh quốc tế lần thứ 10 năm 1992 về các rối loạn tâm thần và hành vi). Hiện tại Lê Văn S mất năng lực hành vi dân sự".

Tại phiên họp:

- Người yêu cầu là bà Nguyễn Thị L vắng mặt (có đơn xin vắng mặt) tuy nhiên quá trình giải quyết vụ việc, bà giữ nguyên quan điểm đề nghị Tòa án tuyên bố anh Lê Văn S (con trai của bà) là người mất năng lực hành vi dân sự. Đề nghị Tòa án chỉ định bà là người giám hộ cho anh S theo quy định của pháp luật.

- Đại diện Viện kiểm sát nhân dân khu vực 6 – Ninh Bình đề nghị: Về tố tụng, việc giải quyết việc dân sự của Toà án đảm bảo đúng trình tự, thủ tục theo quy định của pháp luật; đề nghị Toà án chấp nhận yêu cầu của bà Nguyễn Thị L, tuyên bố anh Lê Văn S là người mất năng lực hành vi dân sự; chỉ định bà Nguyễn Thị L là người giám hộ cho anh S; xác định quyền và nghĩa vụ của bà L đối với anh S theo quy định của pháp luật. Về chi phí giám định không đặt ra giải quyết. Về lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: Bà L được miễn nộp theo quy định của pháp luật.

NHẬN ĐỊNH CỦA TOÀ ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; ý kiến của đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân khu vực 6 - Ninh Bình nhận định:

[1] Về tố tụng: Bà Nguyễn Thị L yêu cầu Toà án tuyên bố con trai của bà là anh Lê Văn S, sinh năm 1986; nơi cư trú: Tổ dân phố H, phường D, tỉnh Ninh Bình là người mất năng lực hành vi dân sự và chỉ định bà là người giám hộ cho anh Lê Văn S. Đây là yêu cầu về dân sự thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân khu vực 6 - Ninh Bình theo quy định tại khoản 1 Điều 27; Điều 35; điểm a khoản 2 Điều 39 Bộ luật tố tụng dân sự.

[2] Xét yêu cầu của bà Nguyễn Thị L: Ý kiến của bà L phù hợp với Kết luận giám định pháp y tâm thần theo trưng cầu ngày 24/3/2026 của Trung tâm pháp y tâm thần khu vực miền núi phía Bắc và các tài liệu trong hồ sơ vụ việc, đủ cơ sở kết luận: Anh Lê Văn S là người mất năng lực hành vi dân sự theo quy định tại Điều 378 Bộ luật Tố tụng dân sự.

Bà Nguyễn Thị L là mẹ đẻ của anh Lê Văn S, có đủ điều kiện là người giám hộ đương nhiên theo quy định tại Điều 53 Bộ luật Dân sự; bà L có các quyền, nghĩa vụ quy định tại Điều 57, Điều 58 và Điều 59 Bộ luật Dân sự nên Toà án chỉ định bà Nguyễn Thị L là người giám hộ cho anh Lê Văn S.

[3] Về chi phí giám định: Người yêu cầu là bà Nguyễn Thị L đã nộp toàn bộ chi phí giám định pháp y tâm thần đối với anh S và không yêu cầu Toà án giải quyết đối với khoản chi phí này nên không đặt ra xem xét, giải quyết.

[4] Về lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: Bà Nguyễn Thị L là người cao tuổi nên được miễn nộp lệ phí việc dân sự.

QUYẾT ĐỊNH:

- Căn cứ vào khoản 1 Điều 27, Điều 35, điểm a khoản 2 Điều 39; các Điều 149, 361, 367, 369, 370, 371, 372, 376, 377, 378 của Bộ luật Tố tụng dân sự; các Điều 22, 46, 47, 48, 49, 53, 57, 58, 59, 136 của Bộ luật Dân sự.

- Áp dụng Luật phí và lệ phí số 97/2015/QH13 ngày 25/11/2015 của Quốc hội.

- Áp dụng khoản 2 Điều 12 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30 tháng 12 năm 2016 của Uỷ ban Thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

Chấp nhận yêu cầu của người yêu cầu là bà Nguyễn Thị L.

1. Tuyên bố: Anh Lê Văn S, sinh năm 1986; nơi cư trú: Tổ dân phố H, phường D, tỉnh Ninh Bình. Đại diện theo pháp luật: Bà Nguyễn Thị L, sinh năm 1954; nơi

cư trú: Tổ dân phố H, phường D, tỉnh Ninh Bình là người mất năng lực hành vi dân sự.

2. Chỉ định bà Nguyễn Thị L, sinh năm 1954; nơi cư trú: Tổ dân phố H, phường D, tỉnh Ninh Bình là người giám hộ cho anh Lê Văn S.

- Người giám hộ có quyền:

a) Sử dụng tài sản của người được giám hộ để chăm sóc, chi dùng cho những nhu cầu thiết yếu của người được giám hộ;

b) Được thanh toán các chi phí hợp lý cho việc quản lý tài sản của người được giám hộ;

c) Đại diện cho người được giám hộ trong việc xác lập, thực hiện giao dịch dân sự và thực hiện các quyền khác theo quy định của pháp luật nhằm bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp của người được giám hộ.

- Người giám hộ có nghĩa vụ:

a) Chăm sóc, bảo đảm việc điều trị bệnh cho người được giám hộ;

b) Đại diện cho người được giám hộ trong các giao dịch dân sự;

c) Quản lý tài sản của người được giám hộ;

d) Bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của người được giám hộ.

3. Lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: Bà Nguyễn Thị L được miễn nộp lệ phí việc dân sự sơ thẩm.

Người yêu cầu, người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan và người đại diện hợp pháp của người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan được quyền kháng cáo trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày nhận được quyết định được niêm yết theo quy định của pháp luật. Viện kiểm sát nhân dân khu vực 6 – Ninh Bình và Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Ninh Bình có quyền kháng nghị quyết định này theo quy định của pháp luật tố tụng dân sự.

Nơi nhận:
- TAND tỉnh Ninh Bình;
- VKSND khu vực 6 – Ninh Bình;
- Phòng THADSKV6 - Ninh Bình
- Người yêu cầu;
- Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan (NCQLNVLQ);
- Người đại diện hợp pháp của NCQLNVLQ;
- Lưu: Hồ sơ việc dân sự.

THẨM PHÁN

Nguyễn Thị Tươi